

13. Risale-i Nur Kongresi Hürriyet ve Demokrasi Ekseninde İslam Kardeşliği ve Dünya Barışı

24-25 Mart 1018 / İstanbul

DEKLARASYONLAR

Bu deklarasyonlar, Risale-i Nur Enstitüsü tarafından tertip edilen “Risale-i Nur’a Göre Hürriyet ve Demokrasi Ekseninde İslâm Kardeşliği ve Dünya Barışı” konulu kongrede oturumlar sırasında açıklanan ve genel kabul gören kanaatleri bildirmekte olup toplantı yöneticisi ve sekreteri tarafından toplantı sırasında alınan notlar üzerinde çalışılarak hazırlanmıştır.

1. MASA

İslam Kardeşliği, Hürriyet ve Demokrasi

Katılımcılar:

- Prof. Dr. Ahmet Battal (Oturum Başkanı)
- Dr. Ümit Acar (Sekreter)
- Prof. Dr. Hasan Tanrıverdi
- Prof. Dr. Doğu Ergil
- Prof. Dr. Fikret Yüksel
- Doç. Dr. Ömer Ergün
- Yrd. Doç. Dr. Veysel Kasar
- Ahmet Dursun
- Mehmet Akbaş
- Gürbüz Erdoğan

Hürriyet ve demokrasi, despotik rejimler altında ezilen ve dağılan İslam toplumlarının ilacıdır.

- Berkay Güloğlu
  - Furkan Enes Doğan
1. Müslümanların kardeşliği ülke yönetimlerinin kardeşliğine dönüşmelidir. Barış, fedakârlık ve akılla inşa edilecek onurlu bir hedeftir. Doğru İslamiyet’i yaşayıp barışı başarabiliriz.
  2. Hürriyet, evrensel insan hakları metinlerinde ve anayasalarda ifade edilen kısıtlamalar dışında tüm insanların haklarının korunması ve hukuka aykırı olmayan hareketlerinde herkesin şahane serbest olmasıdır.
  3. Hilafetin saltanata dönüşmesinden sonraki döneme ait devlet geleneği dinin özünden değildir. Mâlikiyet ve serbestiyet devri denilen şimdiki çağın insanlarını bir arada tutmak için yeni bir kamusal örgütlenme modeline ihtiyaç vardır.
  4. Devlet; dinler, mezhepler ve cemaatler karşısında eşit mesafede ve hizmetkâr olarak kalabilirse, din ve vicdan özgürlüğü de teminat altına alınmış olur.
  5. Demokrasinin ruhu şeriattandır. Uygulamadaki yanlışlıklar demokrasiyi İslamiyet’e aykırı zannetmemize sebep olmamalıdır.
  6. Hürriyet ve demokrasi, despotik rejimler altında ezilen ve dağılan İslam toplumlarının ilacıdır.
  7. Sivil toplum, “ulûfeci devlet”in buyruğu altında bir yapılanmayla değil, gönüllü, bağımsız ve medeni cesaret sahibi ferdlerle kurulur.
  8. Kul hakkını ihlal eden tek adam yönetimleri tehlikelidir ama temel hak ve hürriyetleri tahrip eden komite istibdadı ve parti istibdadı, zulmü kitlelere mal ettiği için şahıs istibdadından daha tehlikelidir ve kardeşlik bağlarına daha fazla zarar verir.
  9. Ulu’l emre itaat mecburiyeti günümüzde sadece âdil kanuna itaatten ibarettir. Devlet, hukuku içselleştirebildiği ölçüde adâletlidir.
  10. Adâletin ön şartı suçun ve cezanın kanunîliği ve şahsîliği ilkesidir. Gerçek hukuk devleti için yargının yürütmeden bağımsız olması şarttır.
  11. Demokrasi fikir ve inanç hürriyetini teminat altına alır. Korkuyu ve münafıklığı azaltır, samimiyeti arttırır ve kardeşliği pekiştirir.
  12. Devletler ve milletler için dost ve düşman kavramlarının yeniden düşünülmesi şarttır. Coğrafi fetihler dönemi geçmiştir. İslam’ın önünü açmak için dünyayı bir barış adası yapmak gerekir.
  13. “İnşaaallah, istikbaldeki İslamiyet’in kuvveti ile medeniyetin mehâsini galebe edecek, zemin yüzünü pisliklerden temizleyecek, sulh-umûmiyi de temin edecek.”

2. MASA

İslâm Kardeşliği ve İttihad-ı İslam

Bu zamanın en büyük bir farz vazifesi ittihad-ı İslam'dır.

Katılımcılar:

- İntizam Seyda Durgun (Başkan)
- Yusuf Sabri Şimşek (Sekreter)
- Doç. Dr. Şevki Adem
- İslam Yaşar
- Dr. Cafer Kaysıcı
- İlhan Hayırlıoğlu
- Süleyman Kösmene
- Şemsettin Çakır
- Yusuf Yeşilyurt
- Ömer Faruk Kuranlı
- Mustafa Tüzün
- Abdullah Emre Benlice

1. Bu zamanın en büyük bir farz vazifesi ittihad-ı İslam'dır.
2. Asya'nın bahtının miftahı meşveret ve şuradır. Azametli bahtsız bir kıtanın, şanlı talihsiz bir devletin, değerli sahipsiz bir kavmin reçetesi ittihad-ı İslam'dır.
3. İttihad-ı İslam'ın hedef ve maksadı Müslümanların üç büyük düşmanı olan ihtilaf, cehalet ve zarurete karşı sanat, marifet ve ittifak silahıyla mücadele etmektir.
4. İttihad-ı İslam'da esas olan İslamiyet milliyetidir. Çünkü ittihad-ı İslam'da (ırkı ne olursa olsun) bütün Müslümanları birbirine kardeş ve maddi-manevi yardımcı yapma düşüncesi vardır. Hac bu açıdan "İttihad-ı İslam'ı" sağlayan bir kongre hükmündedir.
5. İttihad-ı İslam; sevgi, saygı, muhabbet, adalet, marifet, pozitif düşünce gibi güzel hasletlerin önce İslam toplumunda canlanması ve oradan beşeriyete yayılması ile sadece Müslümanlara değil, tüm insanlığa bir kazanım oluşturmaktır.
6. Şahsî hataların umuma mal edilmesi, kişinin bir veya birkaç hatasıyla bütün iyilik ve güzelliklerinin silinmesi, mezhep farklılıklarının su-i istimali, menfi milliyet gibi olumsuz hususlar, ittihad-ı İslam'ın önündeki engellerdendir.
7. İttihad-ı İslam politik bir slogan sathiliğinden çıkarılmalı, içi ahlak, fazilet ve hikmetle doldurulmalıdır. Bu da Kur'ân'ın canlı bir örneği olan Hz. Muhammed'in (asm) sünnet-i Seniyyesini ihya ve tatbik ile mümkündür.

*İslam
kardeşliğinin
ihyası ile ittihad-ı
İslam; İttihad-ı
İslam'ın tesis
edilmesiyle de
dünya barışı
sağlanır.*

8. İttihad-ı İslam'ın manisi her çeşidiyle istibdat; vesilesi hürriyet ve adalettir.
9. “İttihad-ı İslam” düşüncesi, ilim, adalet ve hakkaniyete hizmet eden Hz. İsa'nın gerçek dininin temsilcileri olan İsevi ruhanileri de potansiyel bir müttefik olarak görür.
10. İttihad-ı İslam silahlı veya siyasi cihatla değil manevi cihat olan doğru İslamiyet'i ve İslamiyet'e layık doğruluğu yaşamakla gerçekleşir.
11. Aklın ilmin ve fennin hükmettiği zamanımızda bütün hükümlerini akla, ilme ve fenne tasdik ettiren Kur'an hükmedecektir. Bütün bilim adamlarının ilmi, Kuran ayetlerinin, Allah'ın (c.c.) vahyi olduğunu apaçık gösteren mucize delillerden başka bir şey değildir. Bu mucize hakikat, Müslümanları mümin yapar, müminleri kardeş yapar, kardeşleri de bir araya getirerek İttihadı sağlar.
12. İslam kardeşliğinin ihyası ile ittihad-ı İslam; İttihad-ı İslam'ın tesis edilmesiyle de dünya barışı sağlanır.
13. İslam hakikatlerinin neşriyle yeryüzünü maddi ve manevi kirlerden temizleyecek ve sulh-u umumiyeyi temin edecek olan ittihad-ı İslam'ı Rahman'ü-Rahim'den niyaz ediyor, ümit ediyor ve bekliyoruz.

3. MASA

İslam Kardeşliği ve Dünya Barışı

Katılımcılar:

- Prof. Dr. Aziz Kutlar (Oturum Başkanı)
  - Mustafa Usta (Sekreter)
  - Prof. Dr. Ertan Efeğil
  - Doç. Dr. Osman Özkul
  - Dr. Muhammet Örtlek
  - Dr. Veli Sırım
  - Dr. Servet Fırat
  - Latif Salihoğlu
  - Mustafa Akça
  - Mehmet Ali Kaya
  - Aytekin Coşkun
  - Said Yetim
  - Mustafa Yaykal
1. Allah (c.c) bütün semavi dinleri yeryüzünde barışı tesis etmek için göndermiştir.
  2. İslam, kelime anlamı olarak barıştan geldiği için, terör ve anarşiyi reddeder.
  3. Said Nursi'ye göre: "Bu zamanda medenilere galebe çalmak ikna ile dir." Bu nedenle ilme ve sanata dayalı cihad-ı manevinin esas alınması gerekir.
  4. Uhuvet-i İslamiyenin tesisi için ayrıştırıcı değil kucaklayıcı bir dil kullanılmalıdır.
  5. Hakiki cumhuriyetin dili muhabbettir. İttifak için bu dilin hâkim olması iktiza eder.
  6. Dünyada barışın tesis edilmesi için Asr-ı Saadet'teki gibi bireyden topluma doğru giden bir yol takip edilmelidir.
  7. Tarafgirlik, toplumda yaygın bir hastalık haline gelmiştir. Bunun ıslahı için İslâm ahlâkının temel esası olan doğruluk ve hakperestlik hâkim kılınmalıdır.
  8. Dünya barışı insanlığın ortak değerleri olan hürriyet, adalet ve meşveret ile mümkündür.
  9. Dünyada huzur ve barışın temini için, güç merkezli değil, hak merkezli bir anlayış benimsenmelidir.
  10. Dünya barışı için bölgesel ve küresel siyaset; ideolojik değil, insanlığa hizmet esaslı olmalıdır.
  11. Eğitim sistemlerinin, insanların sadece maddi değil, manevi ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde düzenlenmesi dünya barışına büyük bir katkı sağlayacaktır.
  12. Kur'ân-ı Kerim'in "Velâ teziru vâziretun vizrâ uhra" ayetiyle ifade ettiği suçun şahsiliği ilkesi küresel hukukun ve barışın temeli olmalıdır.

*Hakiki
cumhuriyetin
dili muhabbettir.
İttifak için bu
dilin hâkim olması
iktiza eder.*

*Risale-i
Nurlar, İslam
kardeşliğinin
önündeki engelleri
kaldıran vicdan
dersleridir. İmanlı
vicdanlarda
muhabbet,
adalet, hürmet
ve merhamet gibi
ahlakî değerler
gelişir.*

4. MASA

İslam Kardeşliği, Aile ve Eğitim

Katılımcılar:

- Prof. Dr. Abdurrahman Kılıç (Oturma Başkanı)
- Sabahattin Yaşar (Sekreter)
- Dr. Hakan Murat Aslan
- Dr. Ömer Seyfettin Sevinç
- Dr. Halil İbrahim Şengül
- Metin Şencan
- İlhan Cevheri
- Osman Şahin
- Atilla Yılmaz
- Muhammed Köseoğlu

1. Risale-i Nurlar, İslam kardeşliğinin önündeki engelleri kaldıran vicdan dersleridir. İmanlı vicdanlarda muhabbet, adalet, hürmet ve merhamet gibi ahlakî değerler gelişir.
2. “İnsanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi onun validesidir.”Her anne- baba, evini birer medrese-i Nuriye yaparak orada hamiyet, fedakarlık, itaat, sabır ve tevekkül gibi yüksek hasletler taşıyan bireyler yetiştirmelidir.
3. “Helal dairesi geniştir, keyfe kafi gelir. Harama girmeye hiç lüzum yoktur.”Hanemizdeki masumane ve samimi sohbet yüzer sinemadan, malayani sosyal medya paylaşımlarından ve dış dünyadaki menfi hallerden daha hayırlıdır.
4. Aile üyelerinin rolleri belirlenirken Kur’ân ve sünnet esas alınmalıdır. Ailede İslam kardeşliğine temel teşkil eden meşveret tesis edilmelidir.
5. Bediüzzaman’a göre; bir ailenin mutluluğu; karı-koca arasındaki karşılıklı güven duygusu ve samimi bir muhabbetle devam eder. Ailede erkeğin kadına merhameti, kadının da erkeğe hürmeti ile tam muhabbet oluşur.
6. Peygamber Efendimiz (asm), iktisatlı olmada örnek alınacak en güzel rehberdir. İktisatlı olmak; toplumları yardımseverliğe, kardeşliğe, hayra ve huzura götürür. Tüm kainatın kardeşliğini kazandırır.
7. Bediüzzaman; “Vicdanın ziyası ulum-u diniyedir. Aklın nuru funun-u medeniyedir. İkisinin imtiazıyla hakikat tecelli eder” sözleriyle marifete dayalı hakiki eğitimin adresini göstermiştir.

8. Kur'ân'ın eşsiz bir tefsiri olan Risale-i Nur eserleri talim-i esma hakikatini ders verir. Bu bağlamda Risale-i Nur okumak, Kur'ân'ın hakikatlerini idrak, kainatı tefekkür ve esmayı talim etmektir.
9. Göklerin, yerin ve dağların yüklenmekten çekindiği emaneti üstlenen insan; enesini nübüvvetin hakikatleriyle şekillendirirse şecaat, if-fet ve hikmet gibi yüksek ahlak esasları ortaya çıkar.
10. Bir kısım ebeveyn, çocuklarının hayat-ı dünyeviyeleri için her türlü fedakarlığı göze alırken, hayat-ı ebediyeleri için gerekli hassasiyeti göstermemektedirler. Böylece çocuklarının ahirette kendileri için şefaathçi olmaları yerine kendilerinden şikayetçi olmalarına neden olmaktadır.

İhlâs, külli
manada şahs-ı
manevide
görünür. Şahs-ı
manevi ise hür
ve demokratik
meşveretle ortaya
çıkır.

5. MASA

İslâm Kardeşliği ve İhlâs

Katılımcılar:

- Prof. Dr. Hüseyin Uzun (Oturum Bşk.)
- Abdülbaki Çimiç (Sekreter)
- Prof. Dr. Mahmut Kaplan
- Prof. Dr. Ömer Önbaş
- Dr. Ali Bengi
- Mustafa Oral
- Caner Kutlu
- Erdoğan Çelebi
- Yasin Akın
- Malik Atom
- Ahmet Özdemir
- Mustafa Talha Yalçınkaya

1. İhlâs, hareket ve davranışta Allah'ın emrine uyup, rızasını kazanmak ve neticeyi Allah'tan beklemektir. İhlâsın vizyonu müspet harekettir.
2. İhlâs samimiyettir. Kardeşlik ve barışın önündeki en büyük engel olan ikiyüzlülük ve münafıklığın zıddıdır.
3. Uhrevi ve dünyevi işlerde başarının sırrı ihlâstır.
4. İhlâs, külli manada şahs-ı manevide görünür. Şahs-ı manevi ise hür ve demokratik meşveretle ortaya çıkır.
5. İhlâs, insanı olgunlaştıran İlahi bir nurdur. İnsan vücudu için ruh neyse, toplum hayatı için de kardeşlik odur. Kardeşliğin ruhu ihlâstır. İhlâsın mayası imandır. İman ise yaratılan bütün mahlûkat arasında hakiki bir kardeşliği, muhabbeti ve dayanışmayı tesis eder.
6. Allah için sevmek, Allah için buğzetmek esastır. Siyasi tarafgirlik sebebiyle duyulan muhabbet ya da adavet ihlâsı kırar, kardeşliği zedeler.
7. Hakiki kardeş olan müminler, bir binanın birbirine kuvvet veren taşları gibi kenetlenmelidirler. Böyle bir kuvveti temin eden sır ihlâstır.
8. Mü'min, kardeşinin hatalarını, kusurlarını lütuf ve şefkatle ıslah etmeye çalışır. İnsanlar arası ilişkilerde, adalet ve vicdan prensiplerini esas alır.
9. İttihad, herkesin "Mesleğim haktır veya daha güzeldir" dediği; "hak yalnız benim mesleğimdir" demediği bir anlayışla sağlanabilir.
10. Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. Toplum hayatında bir çığır açmak isteyen, kâinattaki yaratılış kanunlarına uygun hareket etmezse, hayırlı işlerde başarılı olamaz. Bütün hareketi şer ve tahrip hesabına geçer.
11. Halis bir niyeti ifade eden fertteki ihlâs, meslek ve meşrepte ittihadı, toplumda dayanışmayı, İslâm âleminde kardeşliği ve insanlık âleminde de barışı sağlar.
12. Doğru İslâmiyet ve İslâmiyet'e layık doğruluğun yaşanmasıyla "İstikbalde en yüksek gür sadâ, İslâm'ın sadâsı olacaktır."